

Laanilan Voima Oy
PL 191
90101 OULU

Viite

Asia

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO VOIMALAITOSTUHKIEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN
ARVIOINTIOHJELMASTA, OULU JA HAUKIPUDAS

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY JA HANKETIEDOT

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tarkoituksena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (468/94) ja -asetuksen (268/99) 6 §:n kohdan 11d) mukaan ympäristövaikutusten arviointia sovelletaan hankkeeseen, jossa sijoitetaan kaatopaikalle muita kuin ongelma- tai yhdyskuntajätteitä vähintään 50 000 tonnia vuodessa.

Laanilan Voima Oy, Stora Enso Oyj ja Oulun Energia ovat toimittaneet 19.6.2006 Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle arviointiohjelman koskien hanketta, jonka tarkoituksena on löytää ympäristön kannalta soveltuvin yhteinen sijoituspaikka voimalaitosten tuhkiille ainakin vuoteen 2030 saakka ja luoda edellytykset ympäristölupa-asiakirjojen laatimiselle tuhkien sijoittamiseksi arvioinnin perusteella valittuun kohteeseen/kohteisiin. Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus toimii hankkeessa YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma, jossa esitetään tiedot hankkeesta, tiedot arviointimenettelyn järjestämisestä sekä menetelmät hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutusten selvittämiseksi. Yhteysviranomainen antaa arviointiohjelmasta lausunnon, jossa tarkastellaan asetuksessa esitettyjen arviointiohjelman sisällöllisten vaatimusten toteutumista.

Arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella hankkeesta vastaava laatii ympäristövaikutusten arviointiselostuksen. Se tulee hankkeesta vastaavan hakemuksesta julkiseen käsittelyyn arviointiohjelmassa esitetyn aikataulun mukaisesti loppuvuodesta 2006.

Hankkeen nimi

Hankkeen nimi on Laanilan Voima Oy:n, Stora Enso Oyj:n ja Oulun Energian voimalaitostuhkien loppusijoittaminen, Oulu ja Haukipudas.

Hankkeesta vastaava

Hankkeesta vastaavat Laanilan Voima Oy (PL 191, 90101 OULU), Stora Enso Oyj Oulun tehdas (PL 196, 90101 OULU) ja Oulun Energia (PL 116, 90101 OULU).

Konsulttina arviointiohjelman laatijana on toiminut Pöyry Environment Oy (PL 20, 90571 OULU).

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Voimalaitostuhkien loppusijoittaminen (kaatopaikalla käsiteltävä vuotuinen kokonaismäärä on yli 50 000 t.) edellyttää ympäristölupaa, jonka käsittelee alueellinen ympäristökeskus. Arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto liitetään ympäristölupahakemusasiakirjoihin.

Hanke ja sen vaihtoehdot

Hankkeen tarkoituksena on löytää ympäristön kannalta soveltuvin yhteinen sijoituspaikka Laanilan Voima Oy:n, Stora Enso Oyj:n Oulun tehtaan ja Oulun Energian voimalaitosten tuhkille ainakin vuoteen 2030 saakka ja luoda edellytykset ympäristölupa-asiakirjojen laatimiseksi tuhkien sijoittamiseksi arvioinnin perusteella valittuun kohteeseen/kohteisiin. Vuosittainen tuhkamäärä on noin 100 000 – 120 000 t. Noin 25 vuoden aikana syntyvän tuhkan sijoittamiseen tarvitaan pinta-alaa noin 20 ha, läjityskorkeuden ollessa 10 – 15 m. YVA-menettelyyn sisällytetään nykyisissä voimaloissa mahdollisesti tulevaisuudessa polttoaineena käytettävän kivihiilen tuhkien sijoittaminen.

Oulun Energian voimalaitoksissa muodostuu lentotuhkaa vuosittain n 70 000 t ja pohjatuhkaa n 7 000 t ja Kiimingin lämpökeskuksessa 100 – 150 t. Valtaosa lentotuhkasta on toimitettu Miehon suon läjitysalueelle, johon saa läjittää yhteensä 1 252 150 t lentotuhkaa enintään vuoden 2025 loppuun saakka. Osa tuhista on toimitettu Kalimenvaaran lentotuhkien sijoittamisen pilottihankkeen alueelle.

Laanilan Voima Oy:n voimalaitoksella muodostuu vuosittain lentotuhkaa 12 500 t ja pohjatuhkaa 1 500 t. Tuhkaa on toimitettu turvesoilte tie – ja auma-alueiden pohjiin sekä läjitykseen Ylikiimingin Hautausmaalle. Pohjatuhka on käytetty tehdasalueella maantäytössä. Lentotuhka toimitetaan tällä hetkellä Kalimenvaaran lentotuhkien sijoittamisen pilottihankkeen alueelle. Nykyiset alueet tulevat täyttymään muutaman vuoden kuluessa.

Stora-Enso Oyj:n voimalaitoksessa muodostuu tuhkaa vuosittain lentotuhkaa 24 000 t ja pohjatuhkaa 1 000 t. Tuhka läjitetään Kalimenvaaran lentotuhkien sijoittamisen pilottihankkeen alueelle ja tehtaan omalle kaatopaikalle. Tehtaan kaatopaikka täyttyy 5 – 10 vuoden kuluttua. Tuhkaa on käytetty myös meluvalleihin (yhteensä 4 000 t) ja teiden pohjarakenteisiin (2 000 t).

Tuhkat ovat voimalaitosten polttoprosesseissa syntyvää lento- ja pohjatuhkaa. Tuhka muodostuu poltettaessa turvetta, erilaisia puupolttoaineita, nokea ja biolietettä eri seossuhteilla. Se on hienojakoista sisältäen mm. piin, raudan ja alumiinin lisäksi alkali- ja maa-alkalimetalleja.

Tuhkien metallipitoisuuksia on tutkittu vuonna 2006. Tuhkien kokonaispitoisuuksista sinkin, nikkelin, vanadiinin määrät ylittivät maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvoinnista annettujen ohjearvojen arvot. Vedenläpäisevyydeltään tuhka on tasolla 10^{-8} – 10^{-7} m/s, mikä vastaa huonosti läpäisevän maa-aineksen kuten siltin arvoja. Tuhkat ovat alkalisia (puutuhkan pH on n 12 ja turvetuhkan n 7 – 12).

Tuhkan läjittämisen pinta- tai pohjarakenteista ei ohjelmavaiheessa ole esitetty suunnitelmaa, koska pohja- ja pintarakennetarkaisut tulevat perustumaan lopullisesti valittavalta läjitysalueelta saataviin tietoihin ja tuhista tehtäviin kemiallisiin analyysihin.

Esimerkiksi Miehon suon tuhkanläjitysalueella tuhkaa läjitetään vähintään 95 %:n tiiviyyteen tiivistetyn alimman tuhkapenkereen päälle kerroksittain pengertämällä ja kerroksia työkoneilla tiivistämällä. Läjityksen edetessä tuhkapenger maisemoidaan ympäristöön sopeutuvaksi ja metsitetään.

Jätteenpolttolaitoksen tuhkien sijoittaminen ja mahdolliset erilliskäsitkelyt tutkitaan sen jälkeen, kun jätteenpolttolaitoksen ympäristölupaprosessi on ratkaistu ja rakentamisesta tehdään päätös.

Arvioitavat vaihtoehdot ovat:

Vaihtoehto 0 (V0), jossa voimalaitostuhkia ei sijoiteta mihinkään päävaihtoehtoisissa esitettyihin paikkoihin, vaan Oulun Energia kuljettaa tuhkat Miehonsuon läjitysalueelle ja Laanilan Voima Oy sekä Stora Enso Oyj joutuvat nykyisten alueiden täytyessä etsimään tuhkien sijoitukselle muita vaihtoehtoja. Tällä hetkellä kaikkien laitosten tuhkia sijoitetaan myös Kallimeenvaaran pilottikohteeseen.

Vaihtoehto 1 (V1), jossa voimalaitostuhkat sijoitetaan Miehonsuon turvetuotantoalueen (Turveruukki Oy) ja sen yhteydessä olevan Oulun Energian tuhkien läjitysalueen viereiselle kivennäismaa-alueelle sekä turvetuotannosta aikanaan vapautuvalle tuotantoalueelle Oulun kaupungissa.

Vaihtoehto 2 (V2), jossa voimalaitostuhkat sijoitetaan Vasamakankaan alueelle, joka sijaitsee Oulu-Ylikiiminki-tien varrella Oulun kaupungissa Oulun kaupungin ja Kiimingin kunnan raja-alueella.

Vaihtoehto 3 (V3), jossa voimalaitostuhkat sijoitetaan Punaisenladonkankaalle tai sen lähiympäristöön. Alue sijaitsee Oulu-Kiimingin Alakylä-tien varrella.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireilläolosta on kuulutettu YVA-lain ja -asetuksen mukaisesti Haukiputaan, Oulun, Kiimingin ja Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen virallisilla ilmoitustauluilla 26.6. – 15.8.2006 välisenä aikana. Arviointiohjelma on ollut nähtävillä kuulutusajan Haukiputaan ja Kiimingin pääkirjastoissa ja kunnantaloilla sekä Oulun seudun ympäristövirastossa ja Oulun kaupungin pääkirjastossa sekä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa. Arviointiohjelmasta on pyydetty lausunnot Haukiputaan ja Kiimingin kunnilta ja Oulun kaupungilta, Oulun seudun ympäristölautakunnalta, Pohjois-Pohjanmaan liitolta, Oulun lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosastolta, tiehallinnon Oulun tiepiiriltä sekä Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry:ltä. Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus kuulutti arviointiohjelman nähtävillä olosta sanomalehti Kalevassa 26.6.2006.

YVA-menettelyä seuraamaan ja ohjaamaan on perustettu ohjausryhmä, jonka tarkoituksena on edistää tiedonkulkua hankkeesta vastaavan, viranomaisten ja muiden hankkeen sidosryhmien välillä. Ohjausryhmään kuuluvat Laanilan Voima Oy:n, Stora Enso Oyj:n, Oulun Energian, Geopudas Oy:n, yhteysviranomaisen, Oulun seudun ympäristöviraston sekä YVA-konsultin edustajat. Seurantaryhmä on kokoontunut arviointiohjelman laadintavaiheessa kaksi kertaa.

Hankkeesta järjestettiin yleisötilaisuus Oulussa Oulun Energian tiloissa 28.6.2006. Tilaisuuteen osallistui 11 henkilöä.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA KANNANOTOISTA

Lausuntoja ja kannanottoja toimitettiin yhteysviranomaiselle yhteensä 6 kappaletta. Yhteysviranomaisen lausunnossa on esitetty niistä pääkohdat. Kopiot lausunnoista toimitetaan hankkeesta vastaavalle yhteysviranomaisen lausunnon liitteenä. Alkuperäiset lausunnot ja kannanotot ovat nähtävillä ympäristökeskuksessa.

Lausunnot

Oulun lääninhallitus, sosiaali- ja terveysosasto

Arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida seuraavat asiat: kappaleessa 6.1.3. tekstissä mainitut raskasmetalleja ja muita aineita koskevat seurantatutokset (Miehonsuo) tulee esittää selostuksessa esim. taulukkomuodossa sekä arvio vaikutuksista, häiriintyvät kohteet (loma- ja vakituiset asunnot, koulut yms.) sekä pöly, melu yms. vaikutukset tulisi esittää havainnollisesti kartalla vähintään kahden kilometrin säteellä hankealueen reunasta sekä tarpeen mukaan laajemmin, tuhkan kuljetusreittien lisäksi myös purkuvesistöt tulee esittää havainnollisesti kartalla, yksityisten talousvesikaivot tulee kartoittaa tarpeellisessa laajuudessa, Vasamakankaan sekä Punaisenladonkankaan yhteys Kiimingin Laivakankaan pohjavesialueelle on varmistettava etenkin, jos alueen vesi on talousvesikäytössä tai tullaan ottamaan talousvesikäyttöön, tuhka on pölyvää hienojakoisen koostumuksensa vuoksi; arvioinnissa tuleekin selkeästi tuoda esille pölyn mahdolliset terveysvaikutukset (pienhiukkaset ja niiden leviäminen sekä partikkelien koostumus ja näiden vaikutukset ihmisen terveyteen) sekä toimenpiteet pölyhaittojen vähentämiseksi, eriteltynä esim. taulukkomuodossa laitoksittain muodostuvan tuhkan määrä, hyötykäyttö sekä vuosittain hankealueelle loppusijoitettava määrä, hankkeessa olevien alueiden arvioitu täyttö- ja käyttöikä ja 0-vaihtoehtoon liittyvät alueet tulee esittää vastaavasti kartalla kuin jo ohjelmassa esitetyt muut vaihtoehdot.

Arviointiohjelman mukaan Miehonsuon tuhkanlajitusalueen tarkkailutuloksia käytetään arvioinnissa hyväksi. Arviointiohjelmasta ei käy ilmi, onko alueella tarkkailtu melu-, pöly- tai muita ilmapäästöjä. Tarkkailun tulisi kattaa myös ilmapäästöt (esitys selostuksessa tarkkailuohjelmaksi). Miehonsuon osalta tulisi hyödyntää myös ihmisten kokemuksia jo toteutuneesta nyt kyseessä olevaa hanketta vastaavasta toiminnasta. Ihmisten kokemukset saadaan parhaiten esille kyselyselvityksellä tai muulla otantaan perustuvalla kartoituksella. Sosiaalisten vaikutusten näkökulmasta on myös erittäin tärkeää arvioida selostuksessa sitä, onko jo nyt tuhkanlajitusalueena toimiva Miehonsuo todennäköisin tuhkanlajitusalue jatkossakin ja mikä on sen kapasiteetti vastaanottaa esim. tulevaisuudessa muita tuhkia. Punaisenladonkankaan osalta arviointiselostuksessa olisi tuotava mahdollisimman selkeästi ja havainnollisesti esiin, mitä toimintaa alueelle on suunniteltu nyt kyseessä olevan hankkeen lisäksi. Esimerkiksi ohjelmassa viitattuun Salvor Oy:n alueelle suunnittelemaan toimintaan sisältyy mm. tuhkien käsittely. Seudullisen jätteenkäsittelyalueen käyttösuunnitelmaan sisältyvät toiminnot on myös kirjattava selostukseen. Alueen vaikutusalueella asuvien asukkaiden on tärkeää hahmottaa kokonaisuus, eikä se onnistu, ellei asioita tuoda esille samassa yhteydessä. Ympäristövaikutusten arvioinnissa on myös huomioitava muiden alueelle tulevien toimintojen kerrannaisvaikutus tämän hankkeen kanssa (esim. kokonaisliikenne, kokonaismelu, jne.). 0-vaihtoehdon osalta on tuotava esille, milloin Stora Enso Oy:n sekä Laanilan Voima Oy:n mahdollisuus sijoittaa tuhkia Kalimenvaaran pilottialueelle loppuu ja onko alueella laajenusmahdollisuuksia.

Tuhkan ympäristöominaisuuksien määrittämiseen käytetyt menetelmät (liukoisuustestit yms.) tulisi ilmaista kansantajuisemmin (esim. sekventiaalinen uuttomentelmä ja sen yhteydessä käytetty termistö (fraktio, uutto)). Koska tuhkan läjitykseen lähelle omaa asuinympäristöä liittyy aina pelkoja, on tärkeää pyrkiä ilmaisemaan asiat mahdollisimman yksinkertaisesti ilman erityistermistöä.

Tiehallinto, Oulun tiepiiri

Oulun tiepiirin näkemyksen mukaan arviointiselostuksessa tulisi ottaa kantaa siihen, miten kuljetukset vaikuttavat vaihtoehdossa 1 jo olemassa olevan yleisen tien ja yksityistien liittymän toimivuuteen. Vaihtoehdoissa 2 ja 3 tulisi selvittää yleisiltä teiltä erkanevien uusien tieyhteyksien sekä niiden liittymien sijainnit, joilla on vaikutusta mm. liikenneturvallisuuteen sekä kuljetusliikenteen aiheuttamaan meluun. Lisäksi tulee huomioida kuljetusten aiheuttama haitta tienvarsiasiutukselle erityisesti esim. lasten koulumatkan turvallisuudelle. Lisäksi huomautetaan siitä, että arviointiohjelmassa on ilmoitettu väärä tiennumero maantiele Oulu-Utajärvi. Oikea tiennumero on 8300.

Haukiputaan kunta, Tekninen lautakunta

Lautakunta esittää, että tarkasteltaviin vaihtoehtoihin lisättäisiin vaihtoehdot, joissa tarkasteltaisiin tuhkan käyttömahdollisuuksia käytöstä poistettujen soramonttujen sekä vastaavien rikkonaisten maisemien maisemointiin sekä metsien lannoituksiin.

Kiimingin kunta

Kunta esittää maankäytön osalta, että maakuntakaavassa on osoitettu ohjeellinen moottorikelkkareitti 400 kV:n voimalinjan tuntumaan Kiimingin kirkonkylältä etelään kuntarajalle. Reitti jatkuu Ylikiimingin suuntaan Vasamakankaan alueen halki. Kyseinen reitti on osoitettu myös Oulun seudun yleiskaavan 2020 teemakartalla 1. Kiimingin kunta on laatinut reittisuunnitelman välille kirkonkylä-Jääli-kuntaraja. Suunnitelma on ympäristöviranomaisen hyväksymä ja kunta hakee reittitoimitusta. Kyseinen reitti yhtyy Vasamakankaalla Ylikiimingin suuntaan jatkuvaan reittiin.

Kaikki sijoituspaikkavaihtoehdot sijoittuvat Oulun seudun yleiskaavan alueelle. Ohjelmassa mainitaan, että Oulun seutu laatii Alakyläntien varteen sijoittuvan seudullisen jätteenkäsittelyalueen käyttösuunnitelmaa, joka on esiselvitys myöhemmin laadittavaa yleiskaavaa varten. Punaisenladonkankaan itäpuolella on Laivakankaan pohjavesialue ja Kiimingin kunnan Pyyryväisen pohjavedenottamo, minkä vuoksi Kiimingin kunta ei katso tämän voimalaitostuhtien loppusijoituspaikkavaihtoehdon tulevan kysymykseen.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta tulisi pyytää myös Oulun seudun lausunto.

Kiimingin kunta ja Oulun kaupunki laativat parhaillaan Välikylän-Korvenkylän tavoitesuunnitelmaa kuntien raja-alueelle, valtatie 20 molemmin puolin. Suunnittelualue rajautuu Oulussa Hönttämäen ja Heikinharjun asuntoalueisiin ja Kiimingissä Välikylän asuntoalueeseen sekä Välikylän Yrityspuistoon. Tavoitesuunnitelman alueella varaudutaan pitkällä aikavälillä kuntien yhteiset palvelut mahdollistamaan yli 3 000 asukkaan väestöpohjaan sekä lähipalvelukeskukseen. Suunnitelmassa on huomioitu Ylikiimingintien nro 833 uusi linjaus. Liikenne Vasamakankaan alueelle tulee kulkemaan uuden lähipalvelukeskuksen kautta.

Lisätietona todetaan lisäksi, että tiehallinto laatii parhaillaan valtatie 20 muutostiesuunnitelmaa välille Oulu-Korvenkylä. Muutostiesuunnitelmassa on esitetty Ylikiimingintien uusi linjaus ja liittymäjärjestelyt. Jalankulun alikulkua ei ole tässä vaiheessa esitetty Välikyläntien ja Ylikiimingintien liittymään.

Oulun seudun ympäristölautakunta

Ympäristöviraston mielestä arviointiohjelmassa on nostettu esiin hankkeen keskeiset arvioitavat tekijät: vaikutukset luonnonympäristöön sekä vaikutukset asutukselle läjitysalueiden läheisyydessä ja kuljetusreittien varressa. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettussa laissa mainituista ympäristövaikutuksista olisi syytä käsitellä vielä vaikutukset ihmisten terveyteen siinä yhteydessä, kun käydään läpi vaikutuksia elinoloihin ja viihtyvyyteen. Myös vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen tulee huomioida.

Vaikutusten arvioinnin osalta haastavin kohde on Punaisenladonkankaan alue (V3), koska alueelle on samanaikaisesti suunnitteilla muutakin jätteenkäsittelyyn liittyvää toimintaa. Tätä osin ympäristövirasto katsoo tärkeäksi mahdollisimman kiinteän yhteistyön Salvor Oy:n YVA-hankkeen sekä Oulun seutuhallituksen käynnistämän Alakylän tien varren jätteenkäsittelyalueen käyttösuunnitelman laatimisen kanssa, jotta kaikkien alueelle suunniteltujen toimintojen yhteisvaikutustakin pystyttäisiin arvioimaan.

Vasamakankaan vaihtoehdon (V2) alueelle sijoittuu 400 kV:n voimajohtolinja, jonka viereen itäpuolelle Kiimingin kunnan puolelle on hyväksytty moottorikelkkailureitin paikka. Reittiä on tarkoitus jatkaa myös Oulun kaupungin puolelle. Tämä on huomioitava YVA-menettelyssä. Lisäksi Vasamakankaan vaihtoehdon kuljetusten vaikutuksia arvioitaessa on huomioitava Oulu-Korvenkylä-muutostiesuunnitelman aiheuttamat muutokset kuljetusreittiin.

Koska läjitysalueesta muodostuu varsin mittava uusi maastonmuoto, ympäristövirasto esittää, että eri vaihtoehtoista laaditaan havainnekuvat maisemallisen arvioinnin pohjaksi.

Mielipiteet ja kannanotot

A

A omistaa metsäpalstan Vasamankankaan alueen läheisyydessä. Kyseiselle metsäpalstalle on tieoikeus (rasitetie, leveys 10 m), jonka johdosta alueen rajausta tulee kaventaa alueen pohjoispäästä. Mikäli tuhka aiotaan läjittää penkkaamalla, tulee huolehtia ojittamalla, ettei tiealueelle valu vesiä ja tuhkaa. Tuhka tulee pitää kaikissa olosuhteissa märkänä niin kauan, että se ehditään peittää maakerroksella. Ympäristöön ei saa lainkaan levitä tuhkaa missään olosuhteissa. (Miten kastelu aiotaan järjestää? Mistä vesi? Mihin jätevedet?) Tuhka sisältää raskasmetalleja. Tästä seuraa, että pohjarakenteen on oltava vesitiivis. Samoin pintarakenteet eivät saa läpäistä vettä. Edellisestä seuraa, että tuhkaa ei voi sijoittaa ainakaan pohjattoman vetelälle Turvakkosuolle, eli tuhkan mahdollinen loppusijoitusalue supistuu liitteessä esityksi. A:n mielestä turvetuhka pitää palauttaa sille suolle, mistä turve on tuotu ja kivihiilituhka sinne, mistä kivihiili on tuotu sekä puutuhka niille kankaille, mistä puuaines on peräisin.

Vaihtoehto V2 on A:n mielestä hylättävä kokonaan. Sijoituspaikka on huonosti valittu.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Ottaen huomioon saadut lausunnot ja mielipiteet Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus esittää Laanilan Voima Oy:n, Stora Enso Oyj:n ja Oulun Energian voimalaitostuhkien loppusijoittamisen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavaa:

Hanketiedot

Ohjelman tiedot hankkeen tarkoituksesta, sijainnista ja vaihtoehtoista sekä hankkeen edellyttämistä luvista on esitetty riittävällä tavalla. Tavoitteet on riittävästi perusteltu.

Hankkeessa on tarkasteltu voimalaitostuhkien sijoittamista. Ympäristökeskuksen käsityksen mukaan arviointisuunnitelmaa voisi laajentaa sisältämään Stora Enso Oyj:n ns. OPA-sakan sijoittamisen valittavalle alueelle. Sakan osalta suunnitelmassa tulisi käsitellä mm. sen kaatopaikkakelpoisuutta.

Hankkeessa on esitelty vaihtoehtoisia sijaintipaikkoja riittävästi. Vaihtoehtoiset sijaintipaikat eivät ole alueiden kaavoituksen vastaisia. Punaisenladonkankaan osalta arviointisuunnitelmassa olisi hyvä kuvata alueelle suunnitellut muut toiminnot lyhyesti, jotta kokonaisuuden ympäristövaikutukset olisivat arvioitavissa. Toiminnan kuvaus on muutoin riittävä, jotta erilaisista ympäristövaikutuksista voidaan saada selvää.

Hankkeen elinkaari ja kesto aika suunnitteluvaiheesta toteutuksen ja käytöstäpoiston sekä jälkiseurannan osalta olisi hyvä kuvata lyhyesti hankkeen määrittely kohdassa. Tämä auttaisi kokonaisuuden hahmottamista. Hankkeeseen liittyvien nykyiset tuhkan sijoituspaikat ja niiden täyttyminen olisi hyvä esittää taulukkona ja karttana tämän hetkisen tilanteen selvittämiseksi.

Tarkastelu- ja vaikutusalueen rajaus

Hankkeesta vastaava on teettänyt ja teettää ympäristöselvityksiä ja maastokartoituksia mm. arviointiohjelman käsittelyn aikana. Läjitysvaihtoehtojen vaikutuksia käsitellään 1 km säteillä alueella. Kyseistä rajausta voidaan pitää riittävänä. Vaihtoehtojen lähellä olevat häiriintyvät kohteet kuten loma- ja vakituiset asunnot, koulut yms. olisi hyvä huomioida, mikäli ne ovat lähellä lähivaikutusalueita. Lisäksi tulee arvioida vaikutuksille altistuvien henkilöiden määrä eri alueilla. Mahdolliset talousvesikäytössä olevat kaivot tulee kartoittaa alueiden lähivaikutusalueilla. Pölyn osalta tulisi arvioida myös mahdolliset terveysvaikutukset.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Tiedot ympäristövaikutuksia koskevista tehdyistä ja laadittavista selvityksistä sekä selvityksissä käytetystä menetelmästä on esitetty asianmukaisesti.

Vaikutuksia maaperään ja pohjaveteen selvitetään kattavasti. Miehonsuon alueella on tarkoitus tehdä hydrologinen perusselvitys. Tarvittaessa vastaavat selvitykset tehdään muillakin alueilla. Vaihtoehtojen tarkastelussa olisi hyvä pyrkiä käsittelemään alueita tasavertaisesti tai mikäli joillain alueilla tehdään muita kattavampia selvityksiä, esittää selostuksessa perustelu jonkin alueen tarkemmalle selvittelylle.

Mahdolliset hankkeen vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen tulee huomioida.

Punaisenladonkankaan alueelta noin 2 kilometrin päässä sijaitsee Laivakankaan pohjavesialue. Arviointiselostuksessa olisi hyvä selvittää, onko suunniteltu alue hydrogeologisesti yhteydessä pohjavesialueelle.

Vaikutusta maisemaan voisi tarkastella suunnitellun lisäksi Oulun seudun ympäristöviraston esittämällä tavalla havainnekuvia apuna käyttäen.

Vaikutuksia ihmiseen tulisi tarkastella myös terveysvaikutusten kannalta esimerkiksi arvioida pölyn ja pienhiukkasten vaikutuksia.

Liikennevaikutusten osalta suunnitelmassa tulisi selvittää kuljetusten aiheuttamat haitat tienvarsiasutukselle (ml. koulumatkojen turvallisuus). Miehonsuon alueen osalta tulisi mainita vaikuttavatko lisääntyvät kuljetukset jo olemassa olevan yleisen tien ja yksityistien liittymän toimivuuteen. Vasamankankaan alueen osalta tulisi ottaa suunnitelmassa huomioon valtatie 20 muutostiesuunnitelma välille Oulu-Korvenkylä. Lisäksi moottorikelkkareitin kulku alueella on huomioitava suunnitelmassa samoin alueen rajalla kulkevan rasi-tietien vaikutus alueeseen.

Vaihtoehtojen käsittely ja vertailu

Arviointiohjelmaan on valittu neljä arvioitavaa vaihtoehtoa, joista yksi on 0-vaihtoehto, jolloin hanketta ei toteutettaisi. Toteutusvaihtoehdoissa tuhkat tul-taisiin läjittämään eri paikkoihin. Erilaisia vaihtoehtoja on ohjelmassa riittävästi. Haukiputaan kunnan tekninen lautakunta on esittänyt lisättäväksi tarkasteltavaksi vaihtoehdoksi tuhkan mahdollista käyttöä käytöstä poistettujen sora-monttujen sekä vastaavien rikkonaisten maisemointiin sekä metsien lannoitukseen. Tällainen hyödyntäminen on mahdollista riippumatta tämän hankkeen toteuttamisesta, eikä sitä kannata ympäristökeskuksen käsityksen mukaan tässä vaiheessa ottaa omaksi erikseen tarkasteltavaksi vaihtoehdoksi.

Vaihtoehtojen vertailu on ympäristökeskuksen mielestä riittävää ja aiheutuvien muutosten vertailu nykytilanteeseen saadaan kuvattua suunniteltujen taulukoiden avulla.

Osallistuminen

Arviointimenettelyn vuorovaikutuksen järjestäminen on kuvattu arviointiohjelmassa riittävästi. Vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksia sekä tiedonkulkua varten on perustettu ohjausryhmä. Yleisötilaisuus on järjestetty arviointiohjelman valmistumisen jälkeen. Seuraava yleisötilaisuus pidetään arviointiselostuksen valmistumisen jälkeen. Arviointiselostuksen arvioidaan valmistuvan joulukuussa 2006. Osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia voidaan pitää riittävinä.

Raportointi

Arviointiohjelma on ulkoasultaan ja sisällöltään selkeä.

Yhteenveto ja johtopäätökset jatkotyöhön

Arviointiohjelma sisältää pääosin ne tiedot, joita YVA-lain ja -asetuksen mukaan arviointiohjelmassa tulee esittää. Ympäristökeskus katsoo, että edellä lausunnossa esitetyin täsmennyksin ja lisäyksin ympäristövaikutusten arviointiohjelma kattaa keskeiset YVA-asetuksen mukaan selvittettävät sekä lausunnoissa ja kannanotoissa esille tulleet asiat. Esitettyjen selvitysten

hankkiminen on hankkeesta vastaavan tehtävä. Tarpeen mukaan tulee pitää yhteyttä YVA-menettelyssä mukana oleviin asiantuntijaviranomaisiin.

LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävillä kahden kuukauden ajan 15.9.2006 alkaen Haukiputaan ja Kiimingin kunnantaloilla ja kirjastoissa, Oulun seudun ympäristövirastossa ja Oulun pääkirjastossa sekä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa. Se löytyy myös ympäristökeskuksen internetsivuilta osoitteesta: www.ymparisto.fi/ppo > Ympäristönsuojelu > ympäristövaikutusten arviointi > Vireillä olevat YVA-hankkeet > Voimalaitostuhkien loppusijoitus, Oulu ja Haukipudas.

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon sekä kopiot arviointiohjelmasta annetuista lausunnoista ja kannanotoista hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset lausunnot ja kannanotot säilytetään ja arkistoidaan Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäjille.

Ympäristönsuojelupäällikkö

Juhani Kaakinen

Ylitarkastaja

Juha Koskela

Suoritemaksu 6 820 euroa, (ei arvonnalisäverollista myyntiä)

Liitteet Annetut lausunnot ja mielipiteet (hankkeesta vastaavalle)

Tiedoksi Ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus
Haukiputaan kunta
Kiimingin kunta
Oulun seudun ympäristölautakunta
Oulun lääninhallitus, sosiaali- ja terveysosasto
Tiehallinto, Oulun tiepiiri
A

Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Maksu ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitetusta arviointilausunnosta on 3 910 euroa, kun hanke tai sen vaikutukset ulottuvat yhden kunnan alueelle. Kuntakohtainen lisämaksu (970 €/kunta) peritään hankkeen tai vaikutusten ulottuessa 2 – 5 kunnan alueelle. Ympäristökeskus katsoo, että tämän hankkeen vaikutukset ulottuvat 3 kunnan alueelle, joten maksu on 6 820 €.

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1237/2003) olevan alueellisen ympäristökeskuksen maksullisia suoritteita koskevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän tai oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen postiosoite on PL 124, 90101 OULU ja käyntiosoite Isokatu 9, Oulu.